

Forsknings- & Innovationsstyrelsen
Bredgade 40
1260 København K

Dok.nr: 46252

Ref.:PB/PB

E-mail:pb@frinet.dk

20. april 2009

Att.: Søren Jensen, Chefkonsulent

Høringsvar vedr. Rådet for Teknologi og Innovations strategi for GTS

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) takker for modtagelse af høringsmaterialet vedr. Rådet for Teknologi & Innovation strategi for GTS (RTI).

Hermed fremsendes FRI's høringsvar til det fremsendte udkast til RTI's strategi for GTS til Forsknings- & Innovationsstyrelsen (FI).

FRI vil indledningsvist gøre rede for FRI's holdning til GTS-institutternes virke. Derefter vil det foreliggende udkast til strategi blive kommenteret.

1. Grundlæggende holdning i FRI til GTS-institutternes virke-

FRI mener at GTS-institutternes funktioner og virke i relation til forskning og innovation er gode for videnopbygning og videnhjemtagning til gavn for danske virksomheder, understøttelse af danske virksomheders innovationsaktiviteter, virksomheders muligheder for udnyttelse af test-faciliteter og anden teknologisk infrastruktur, virksomheders gennemførelse af certificeringer samt bistand til virksomheders udnyttelse af viden generelt.

Virksomheder omfatter i denne sammenhæng også de private rådgivere, herunder de rådgivende ingeniører.

Idet de private videnrådgivere er blevet mere videnintensive og i dag udfører en række opgaver og innovative funktioner som forud for den nye strategis funktionsperiode blev udført af GTS-institutterne, finder FRI det rigtigst at sikre at GTS-institutterne ikke bringes i en konkurrenceforvidende situation som følge af modtagelse af offentlige midler og samtidige kommercielle interesser.

Udgangspunkt for FRI's holdning er at GTS'er ikke kan: **Både** modtage basismidler, forskningsbevillinger og innovationsbevillinger eksklusivt i forbindelse med virksomheders innovationsprojekter indenfor en given faglighed; **Og** gennemføre kommercielle rådgivningsopgaver i konkurrence med almene rådgivere som selv betaler for forskning og innovation inden for samme faglighed.

Generelt kan det slås fast at et GTS-institut ikke må indgå i konkurrenceforvridende eller inhabile projektforhold som følge af deres offentlige bevilling i henhold til konkurrencelovgivningen. Dette medfører at de i henhold til deres status og virke skal stille deres forskningsviden og innovationsmuligheder uvildigt til rådighed for virksomheder som måtte ønske dette. Dette er allerede kommet til udtryk i "Retningslinier for Godkendt Teknologisk Service i Danmark 2005" i form af krav om:

- Almennyttigt formål til gavn for erhvervsliv og samfund samt at viden stilles til rådighed på markedsvilkår til alle der efterspørger den
- RTI skal sikre at resultatkontraktmidlerne anvendes uden at medføre strukturelle forvridninger af konkurrencen mellem udbydere af teknologisk service.

FRI's holdning for håndtering af den generelle konkurrencesituation overfor private institutioner med basisbevilling og resultatkontrakt med særligt statstilskud til GTS-institutternes virke kan opstilles om følger.

Virksomheder uden lovbestemt statsbevilling skal kunne indgå i følgende samarbejde med de relevante GTS-institutter:

- Udviklingssamarbejder om projekter med et egentligt produkt (metode, udstyr, software) som resultat – Innovationskonsortier, Projekter under Strategisk Forskningsprogram, EUDP, Miljøteknologifonden etc. (Se FI's opgørelse: "Innovationstilbud til Virksomheder, 2008") eller ved egenfinansiering alene. Der indgås forsknings- eller innovationskontrakt.
- Projektsamarbejder hvor der løses en af bygherre / virksomhed / opdragsholder udbudt opgave: udredning, VVM, undersøgelse m.m. Der indgås en egentlig Rådgiveraftale.

Udviklingssamarbejder hvor virksomheden anmoder GTS-institut som forskningsinstitution om bistand og deltagelse i udviklingsprojekt:

- a. Emnet er udvikling, demonstration, test og innovation af forskning, opfindelser eller viden til salgbar opgave eller produkt
- b. Der skal kunne indgås en eksklusivafale med GTS-institut om projektet
- c. Eksklusiviteten er produktafgrænset
- d. Produktets ophavsret tilhører virksomheden
- e. Eksklusivitet forhindrer ikke GTS-institut i at indgå andre aftaler med andre virksomheder om andre evt. tilgrænsende emner, oftest med en anden projektstab
- f. Viden opnået ved projektets gennemførelse må benyttes frit af begge parter
- g. Overholdelse af FI-krav til GTS-bevilling, om at for GTS-instituttet indgår som aktiv innovationspart der bidrager til videns udnyttelse i virksomheder
- h. Virksomheden investerer i projektet, GTS-instituttet modtager tilskudsmulighed fra de mulige offentlige forsknings- og innovationsprogrammer

Projektsamarbejder hvor videnrådgivere anmoder GTS-institut som deltagelse som forskningsbaseret samarbejdspartner på kundeopgave:

1. Projektsamarbejder omhandler udbudt (eller ikke udbudt) rådgivningsopgave for bygherre, virksomhed, offentlig kommunal eller statslig institution
2. GTS-instituttet skal tilbyde sin bistand ensartet til alle der måtte ønske dette
3. Tilbudsgivning er ikke-eksklusiv for GTS-institutter
4. GTS-institutternes prisfastsættelse hviler på ensartet grundlag for beregning af timeløn og udstyrsudlæg i henhold til retningslinierne

5. GTS-instituttet kan indgå i ethvert konsortiums tilbudsgivning med enslydende projektstab
6. GTS-instituttet skal indgå med den indmeldte projektstab (personer hvis CV ligger til grund for bygherrens tildeling af opgaven) og anden nødvendige faglighed for opgaveløsningen efter tildeling af opgave
7. GTS-instituttet projektstab er eksklusiv i opgavens løsningsfase
8. Samarbejdet er projektafgrænset
9. Opgaveløsningen er eksklusiv mellem parterne, herunder opgavedeling, ansvar etc.

2. Grundlag for FRI's holdning til GTS-strategi

Det Strategiske Forskningsråds opgørelse over aktiviteter i 2004-2007

<http://fi.dk/publikationer/2008/det-strategiske-forskningsraad-oversigt-over-bevillinger-2004-2007> viser at FRI's medlemmer deltager i forskningsprojekter ligeværdigt med GTS'erne ud fra en simple opgørelse gennemført af FRI. Der er således en ligeværdig fordeling af forskningsprojekter med innovationssigte mellem FRI's medlemmer og GTS'erne.

FI har gennemført en **brugeranalyse** <http://fi.dk/publikationer/2009/brugeranalyse-af-gts-nettet-af-gts-nettet>. Her viser skema 3.2 at virksomheder benytter rådgivere til iværksættelse af særligt omfattende innovationsprojekter i 29 % af tilfældene og GTS'er i 16 %. Det er primært GTS-institutterne der benyttes til test af produkter og til indførelse af ny certificering, mens virksomhederne selv oftest gennemfører ny certificering og deltagelse i erfagrupper. Hertil kommer at det primært er rådgivere der deltager i udvikling af produkter, indførelse af forbedrende produktionsteknologier, udvikling af nye serviceydelser, indførelse eller forbedring af kvalitetssikring, gennemførelse af strategisk eller organisatorisk udvikling, markedsanalyser og markedsføring samt sekundært deltager i erfagrupper. Dette viser at rådgivere er en stor (den største) og vigtig del af det danske innovationsmiljø omkring virksomheder.

3. Kommentering af til det fremsendte udkast til RTI's strategi for GTS 2010 – 2015

FRI er enig med indholdet i udkast til RTI's strategi for GTS i relations til at GTS-institutterne skal være på forkant med den markeds-mæssige efterspørgsel, under hensyntagen til at de private rådgivere er mere videnintensive end tidligere.

FRI deler den opfattelse at GTS-institutterne derfor skal bevæge sig op i værdikæden og ændre udviklingen fra de senere år til mere forskningsorienteret virke, hvor international videnhjemtagning og større deltagelse i national og især international forskningsprogrammer skal prioriteres.

FRI er endvidere enig i at de opbyggede kompetencer skal være alment tilgængelige og ikke forbeholdes enkeltvirksomheder, herunder GTS-institutter. Viden skal være tilgængelig for alle virksomheder og øge virksomhedernes konkurrencekraft på det åbne marked og GTS-institutternes konkurrencemulighed på især de internationale forsknings- og udviklingsprogrammer.

FRI finder det af stor betydning at der er gennemsigtighed i det danske innovationssystem, således at det er klart for virksomhederne hvor viden kan hentes, hvilke projekter er igangsat, hvilke resultater er tilgængelige samt at GTS-institutternes deltagelse ikke medfører konkurrenceforvriddning overfor andre danske virksomheder.

Endeligt finder FRI det yderst vigtigt at udviklingsresultater og teknologisk viden stilles til rådighed for virksomheder. Principielt bør resultater af statsstøttet forskning og udvikling resultere i at virksomheder får en øget konkurrencefordel, enten ved erhvervelse af særlig viden ved GTS-institutternes medvirke eller ved at metoder, udstyr, software eller viden stilles til rådighed under forhold som ikke er konkurrenceforvridende.

Slutteligt skal det bemærkes at FRI finder det yderst vigtigt at kunne indgå i samarbejder med GTS-institutterne i relation til international opgaveløsning. Her er fokus på at især den teknologiske viden hos GTS-institutterne og hos FRI's medlemmer medfører betydelig international omsætning (henholdsvis i størrelsesordenen 1 mia. kr. i GTS-nettet, 3 mia. kr. i FRI's nationale virksomheder og ca. 5 mia. kr. i FRI's internationale virksomheder). Denne synergimulighed skal udnyttes optimalt til alles bedste i Danmark ved at denne opgaveløsning fra GTS-institutternes side suppleres med den omtalte øgede internationale forskning for yderligere eksportvækst hos GTS-institutterne og hos danske virksomheder, rådgivere og leverandører.

Med hensyn til at GTS-institutterne giver mulighed særlig adgang til testfaciliteter og udstyr, skal det bemærkes at FRI-virksomheder i høj grad har særligt undersøgelsesudstyr, software og viden fra eget virke. FRI finder derfor at der ved andre elementer end egentlige testfaciliteter er væsentlige konkurrenceproblematikker som ikke er erkendt af det internationale evalueringspanel.

4. Konkrete forslag i forbindelse med udarbejdelse af RTI's strategi for GTS

FRI vil på ovenstående grundlag anbefale FI-målsætninger for GTS-strategien med følgende indhold:

1. FI's GTS-strategi 2010 - 2015 skal indeholde bestemmelser der sikrer at:
 - a. Offentlig tilgængelighed til forsknings- og innovationsresultater, hvor efterfølgende evt. køb af ydelser hos GTS alene dækker omkostning til formidling af rapporter, videndeling ved tilbudsgivning eller fremsendelse af software og vedligeholdelse af samme; mens der ikke betales for den viden der er i produktet og som er betalt af forsknings- eller innovationsmidler
 - b. GTS'er kan ikke byde på udbudte opgaver, hvor forsknings- og innovationsresultater der benyttes for opgaveløsningen ikke på lige vilkår er offentligt tilgængelig for øvrige bydende
 - c. Retningslinier for GTS skal ændres i henhold hertil
2. GTS'ernes resultatkontrakt skal indeholde bestemmelser der udelukker konkurrenceforvridning, ved krav om offentlighed i og tilgængelighed til resultater fra forsknings- eller innovationsprojekter
 - a. GTS-institutter skal være uvildige i deres rådgivning og således indgå i alle konsortier som måtte ønske GTS deltagelse i forbindelse med en given kommerciel rådgiveropgave, således at GTS-institutterne ikke selvstændigt giver tilbud på kommercielle rådgivningsopgaver, inden for områder hvor der har været eller bliver gennemført forsknings- eller innovationsprojekter

Med grundlag i ovennævnte holdninger, grundlag og kommenteringer har FRI følgende forslag til indarbejdelse i det foreliggende udkast til RTI's strategi for GTS.

Udviklingssamarbejde. Indenfor forsknings- og udviklingsprojekter, herunder innovationskonsortier. Aftalegrundlag er resultatkontrakt eller forskningskontrakt vedr. udviklingsprojekt, demonstration, test og innovation af forskning, opfindelser eller viden til salgbar opgave eller produkt.

1. GTS-institutterne skal alene eller i samarbejde med virksomheder kunne indgå i forskningsprojekter (SFR, EU 7. rammeprogram etc.). Viden offentliggøres til samfundets bedste.
2. GTS-institutterne skal i samarbejde med virksomheder kunne indgå i innovationstunge forskningsprojekter, innovationsprojekter, udviklingsprojekter, pilotprojekter etc. (innovationskonsortier, SFR, Højteknologifonden, EUDP, Miljøteknologifonden etc.). Her er det virksomheden der tilføres viden og evt. software eller får testet metoder og udstyr. Ophavsretten til viden er virksomhedens eller offentliggøres ved krav herom.
3. Der indgås eksklusivaftale parterne i mellem
4. Eksklusiviteten er produktafgrænset
5. Eksklusivitet forhindrer ikke GTS-institutterne i at indgå andre aftaler med andre virksomheder om andre evt. tilgrænsende emner, oftest med en anden projektstab
6. Tildelingskriterier for projekter i GTS-resultatkontrakter skal indeholde:
 - a. Høj vægt på forskningshøjden
 - b. Høj vægt på ph.d. indhold i projektstab
 - c. Høj vægt på uddannelse af ph.d.
 - d. Høj vægt på international videnhjemtagning
 - e. Høj vægt på international forskningsdeltagelse
 - f. Krav om offentliggørelse af viden
 - g. Krav om at metodebeskrivelser, IT-programmer og anden software stilles til rådighed for alle virksomheder som måtte ønske dette alene mod dækning af distributionsomkostninger og simpel vedligeholdelse af f.eks. IT-programmer
 - h. Præsentation må ikke udgøre over 33 % af den samlede vægtning
7. Virksomheden investerer i projektet, GTS-instituttet modtager tilskudsmulighed fra de mulige offentlige forsknings- og innovationsprogrammer

Projektsamarbejder. Opgaveløsning for kunde: bygherre, virksomhed, organisation, interessen samt statslig, regional eller kommunal offentlig institution, efter udbud eller anden opgavebeskrivelse. Aftalegrundlag er kontrakt i form af rådgiveraftale(eksempelvis aftale i henhold til ABR89 (Almindelige Betingelser for Rådgivning af 1989)

1. GTS-instituttet skal tilbyde sin bistand ensartet til alle virksomheder der måtte ønske dette
2. Tilbudsgivning er ikke-eksklusiv for GTS-institutter
3. GTS-institutternes prisfastsættelse hviler på et ensartet grundlag for beregning af time-løn og udstyrsudlæg i henhold til retningslinierne
4. GTS-instituttet kan indgå i ethvert konsortiums tilbudsgivning med enslydende projektstab
5. GTS-instituttet skal indgå med den indmeldte projektstab (personer hvis CV ligger til grund for bygherrens tildeling af opgaven) og anden nødvendige faglighed for opgaveløsningen efter tildeling af opgave
6. GTS-instituttet projektstab er eksklusiv i opgavens løsningsfase
7. Samarbejdet er projektafgrænset
8. Opgaveløsningen er eksklusiv mellem parterne, herunder opgavedeling, ansvar etc.

GTS-retningslinierne skal tilrettes i henhold hertil.

5. Afslutning

FRI takker for muligheden for at kommentere udkaste til RTI-strategi for GTS. Skulle der være behov for uddybning af høringssvar stiller FRI sig til rådighed.

Med venlig hilsen

Preben Boock
Chefkonsulent